

Merimieseläkekassan ohjauspolku hylkäävän työkyvyttömyyseläkepäättöksen saaneille henkilöille

TR 6 Työkykykoordinaattorien valtakunnallinen verkosto

Merimieseläkekassa
Sjömanspensionskassan

Pilvimaria Siltainsuu ja Eva Westerbacka

3.6.2022

Tietoa Merimieseläkekassasta

- Merimieseläkelaki (MEL) astui voimaan 1.6.1956 ja oli ensimmäinen yksityisen alan palkkatyöntekijöitä koskeva eläkejärjestely
- Merimiesten eläketurvassa oli pitkään erikoistapiirteitä, jotka erosivat muista yksityisistä eläkelajeista
 - Merimiesten oli mahdollista jäädä eläkkeelle, työuran pituudesta riippuen, normaalia yleistä eläkeikää aikaisemmin
 - Merimiesten eläkkeiden karttumisprosentit olivat paremmat kuin muilla yksityisillä aloilla työskentelevien työntekijöiden karttumisprosentit
- Merimieseläkekassa on pysynyt elinvoimaisena koko 66-vuotisen historiansa ajan. Viimeisen kahden vuoden ajan matkustamisen rajoitukset ovat vaikuttaneet merenkulkuun ja erityisesti matkustajaliikennettä on supistettu ja moni merenkulkija on ollut lomautettuna.
 - Vuonna 2019 eläkevakuutettuja merenkulkijoita oli noin 7 500 henkeä, vuonna 2020 vakuutettuja oli 6 370 henkeä ja vuonna 2021 määrä 5 709 henkeä

Merimies on erimies?

- Merenkulkualalla ammatilliset pätevyys- ja terveystaamimukset on määritelty tavanomaista tarkemmin ja erityislaatuinen toimintaympäristö asettaa merenkulkualan ammattessa työskentelevien terveydelle ja suorituskyvylle erityisvaatimuksia
- Merityössä ei voi työskennellä ilman voimassa olevaa laivaväen lääkärintarkastustodistusta.
- Merenkulussa toimintaympäristö asettaa erityisiä vaatimuksia henkilön työkyvylle. Työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen edellytykset eivät välttämättä täyty, vaikka henkilö ei läpäise laivaväen terveystarkastusta.
- Merimiehillä on perinteisesti ollut hyvin vahva ammatti-identiteetti
- Palkka- ja eläke-etuudet ovat olleet huomattavasti paremmat kuin vastaavasta ns. maatyöstä saatavat
 - Kynnys maissa työskentelyyn tai edes sen harkitsemiseen on ollut hyvin korkea

Työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen edellytykset

- Henkilön työkyky on heikentynyt vähintään 2/5 osaa ja työkyvyttömyys on kestänyt tai sen arvioidaan kestävän yhdenjaksoisesti vähintään vuoden ajan
- Työkyvyn heikentymistä arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva työkyky hankkia itselleen ansiotuloja sellaisella saatavissa olevalla työllä, jota työntekijän voidaan kohtuudella edellyttää tekevän. Kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon mm. hakijan
 - ✓ koulutus
 - ✓ aikaisempi toiminta
 - ✓ ikä
 - ✓ asuinpaikka
- Merenkulkijoidenkin kohdalla työkyvyttömyyseläkettä haettaessa työkykyä arvioidaan suhteessa kaikkiin niihin työtehtäviin, joiden suorittamista häneltä on kohtuullista edellyttää ei siis ainoastaan merityöhön.
- Jos olet täyttänyt 60 vuotta, työkykyäsi arvioidaan erityisesti oman ammattisi kannalta.

Hylkäävän päätöksen saaneet merenkulkijat kaipaavat tukea

- Merityö on monelle työntekijälle osa identiteettiä
- Miten ymmärtää se, että ei läpäise laivaväen lääkärintarkastusta mutta on työeläkelakien mukaan työkykyinen ja saa hylkäävän päätöksen työkyvyttömyyseläkehakemukseensa
- Hylkäävän päätöksen saaneet henkilöt kaipaavat tukea. He kokevat olevansa väliinputoajia ja niin sanotusti tyhjän päällä
 - Monen elämänlaatu on hylkäyspäätöksen antohetkellä heikentynyt
 - Heillä voi olla taloudellisia huolia, sosiaalisia ongelmia ja he ovat pettyneitä palvelujärjestelmään
 - Moni kokee ulkopuolisuuden tunnetta ja suhtautuu epäilevästi palvelujärjestelmään ja työeläkelaitosten toimintaan
- Ilman apua ja tukea on vaikea pettymykseltään nähdä mitään mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Ohjauspolku

- Hylkäävän työkyvyttömyyseläkepäättöksen yhteydessä tai pian sen jälkeen ensimmäinen yhteydenotto kirjeitse tai puhelimitse
 - Kerromme ohjauspalvelusta ja varaamme ajan ohjaustapaamiseen
- Ensimmäinen ohjausaika asiakkaasta riippuen noin viikon–kahden päähän päätöksen antamisesta
 - Ohjaustapaaminen puhelimitse tai Teamsin välityksellä
- Asiakkaan osallisuus prosessissa. Hänellä on oikeus kaikenlaisiin tunteisiin, meidän tehtävänä on mahdollistaa asiakkaalle kokemus ja tunne siitä, että hän voi vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja että hän on aktiivisena toimijana mukana ohjausprosessissa.
- Ohjaustapaamisen aikana pyrimme
 - Avaamaan asiakkaalle hylkäyksen syitä ja tarvittaessa neuvomme valitusprosessissa
 - Käymme läpi toimeentuloon liittyviä asioita
 - Keskitymme asiakkaan jatkomahdollisuuksiin

Työkykykoordinaattorien työnkuva Merimieseläkekassassa

- Työkyvyttömyyseläkehakemusten ja ammatillisen kuntoutuksen hakemusten ratkaisu ja eläkeneuvonta
- Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutuspolun edistämistoimia
 - Olemme mukana ammatillisen kuntoutuksen prosesseissa alusta alkaen ja osallistumme aktiivisesti kuntoutussuunnitelman tekoon palveluntuottajien ja asiakkaiden kanssa
- Hylkäävän työkyvyttömyyseläkepäättöksen saaneiden ohjauspolku
- Työnantaja-asiakkaille neuvontapalveluja työkyvyttömyysriskin hallintaan

Kiitos

Merimieseläkekassa
Sjömanspensionskassan

 #mek_spk | info@merimieselakekassa.fi | info@sjomanspensionskassan.fi | www.merimieselakekassa.fi | www.sjomanspensionkassan.fi

Kanavaranta 9, 00160 Helsinki | Kanalkajen 9, 00160 Helsingfors